

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

e Tongeren bij M. COLLÈR, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 16 AUGUSTUS.

Kerkelijke staat.

Het revolutionair gepeupel loopt thans meer dan ooit aan de grenzen van het Romeinsch grondgebied rond, om zijne kansen en gelegenheden te bespieden. Bij den dag worden de Garibaldisten driester en onbeschamder. In het openbaar worden door de spionnen van Garibaldi in de grenssteden vrijwilligers aangeworven, ja zelfs dit doen zij in de straten van Rome.

De revolutionaire partij heeft een gezantschap naar Caprera gezonden met verzoek, dat Garibaldi zich zoo spoedig mogelijk naar het vaste land zou begeven, ten einde den aanval op Rome te organiseren. Want, zoo rekent men, zijn de Fransche troepen vertrokken, dan heeft men vrij spel in Rome. De revolutionairen nemen een zeer dreigende houding aan, naar het schijnt, zullen zij zich weinig bekommeren, noch over de conventie van september, noch om Victor Emmanuel, die thans beschermer (sic) van Rome heet.

Verscheidene italiaansche onderdanen hebben Rome verlaten, deels omdat zij door Koning Victor Emmanuel zijn opgeroepen, om in krijgsveld te treden, deels ook omdat zij als opvoering van het Pauselijk gouvernement bevel ontvangen hadden zoo spoedig mogelijk het Pauselijk gebied te verlaten. Men is te Rome zoowel voor een aanval van binnen als van buiten beducht, want in den laatsten tijd zijn daar veel opvoering binnen gesloepen, die naar een geschikt oogenblik uitzien, om de banier des oorlogs op te steken. Door de geheele stad wordt een strenge wacht gehouden.

Men leest in de *Gazette du Midi*:

Wij ontvangen eenen brief uit Rome van den 3 augustus. Civita-Vecchia en de forten zijn door de pauselijke troepen bezet, en een plan van verdediging is door generaal Kanzler vastgesteld. Rome is rustig en zal niet in opstand komen, maar men voorziet eenige revolutionaire pogingen op andere punten en het binnenrukken der italiaansche troepen onder het minste voorwendsel. Reeds heeft zich een comité van Romeinsche emigranten te Florence gevormd om de bevrijding des vaderlands te bevorderen.

Toen Pius IX het bericht kreeg van de ontruiming zijner Staten door de Fransche troepen, sloeg hij de oogen ten hemel en zeide: Thans is het tijd om te bidden, maar *alles zal goed afloopen*.

Oorlogsberichten.

Het fransche leger geene kans ziende om zich op de rivier de Moezel te verdedigen, is achteruit getrokken op Châlons langs den weg van Verdun. Het heeft Metz ontruimd en daar slechts een garnizoen gelaten om de stad van den inval der Pruisen te vrijwaren.

Deze beweging was te voorzien ten gevolge der voortuitrukking door de Vogesen gebirgen van den kroonprins van Pruisen en zijne vereeniging met het leger van prins Frederik-Karel. De fransche beweging is slechts begonnen in den nacht van donderdag tot vrijdag, daags voor de intrede der Pruisen te Nancy.

Het legerkorps van Mac-Mahon vormt den rechter vleugel van het fransche leger. Hij heeft zijnen aftocht kunnen maken langs Saverne, Sarreburg, Nancy en op dit oogenblik bevindt hij zich te Toul.

Het is klaarblijkelijk dat de fransche machten zich zamentrekken te Châlons, alwaar volgens alle waarschijnlijkheid de beslissende veldslag zal geleverd worden.

Er hebben eenige wanorders te Parijs plaats gehad. Een honderdtal mannen hebben zich willen meester maken van de kazern der pompvaarders aan la Villette. Deze poging is krachtig onderdrukt geworden.

Een klein gevecht waarover de uitleggingen nog ontbreken heeft bij Metz plaats gehad. Uit de beide hoofkwartieren meldt men gelijktijdig dat het gevecht vier uren geduurd heeft. Doch de koning van Pruisen meldt uit Heryn aan de koningin dat de overwinning door de Pruisen behaald is, terwijl Napoleon uit Longueville onder Metz aan de keizerin aankondigt dat de

Pruisen met groote verliezen terug geslagen zijn.

Volgens de tijdingen uit het hoofdkwartier van Metz, zijn de Franschen aangerand geweest op het oogenblik dat hun leger de Moezel overtrok. Wat er ook van zij, Metz is door de Franschen verlaten. De keizer met den jongen prins zijn op Verdun terug getrokken. Doch deze bewegingen maakten deel van het plan hetwelk de fransche troepen zou concentreren te Châlons om aldaar den waren slag te leveren.

De keizer zal te Verdun van nabij opgevolgd worden door de Pruisen die zich reeds te Vigneules vertoonden hebben. Deze plaats is slechts 35 of 40 kilometers van Verdun verwijderd.

De Pruisen zijn ook verschenen onder de muren van Toul welke zij gesommeerd hebben zich over te geven. De plaats-commandant heeft geantwoord door eene krachtige weigering.

De weg van Saarbrücken naar Forbach is hier gedeeltelijk met bloedplassen besmerst. Overal ziet men menschen bezig met de dooden te begraven, en de rompen der paarden onder de aarde te doen verdwijnen.

Alles is echter nog niets in vergelijking van hetgeen men aan de statie des spoorwegs van Forbach ziet, afschoon het gezicht van allen aard is.

Men zou denken, dat het gansche fransche leger hier haren voorraad had samengebracht, zoo ruimschoots hebben wij alles gevonden: vele duizenden zakken haver, brood, meel, Champagne- en andere wijn, officiers-bagagiën, bibliotheek, wapens, krijgsvorraad, uniformen — alles in bonte wanorde geworpen.

Ook vond men in groote mate dameskleeren; onder de officiers bagage, waaruit men besluiten moet dat het fransche leger er ook eene *demi-monde* op na hield...

In twee of drie dagen hebben de Pruisen de Vosges en Lorreinen overrompeld; Phalsburg, dat den doortocht van Saverne bestrijkt, is in de handen der Duitschers; Britsche is alleen bewaakt door 300 man der mobiele garde.

De pruisische kavalerie verscheen gisteren op een geweeschot van Metz; zij zwerft langs de poorten van Nancy, Lunéville, en nu ontvangen wij de tijding dat de fransche troepen definitief achteruit zijn gegaan tot achter de Moezel — eene beweging, welke in den nacht van vrijdag op zaterdag heeft plaats gehad.

Het is begrijpelijk dat dit achteruit trekken een pijnlijken indruk op het leger heeft gemaakt.

Welk is de reden van die beweging? Heeft het fransche leger in de veldslagen van Saarbrücken, Weissenburg en Woerth zooveel volk verloren, dat men deze verliezen moet herstellen? Men merke wel op dat de Duitschers veel, oneindig meer volk verloren hebben.

Is het een oorlogstaktiek, om den Pruis af te matten, af te beulen; of heeft het oorlogsplan der Franschen eene totale verandering, eene noodwendige verandering ondergaan? Het welk is zij, de inval kan voor Pruisen geene voordeelige zaak zijn, en wij gelooven altijd dat daar door de oorlog in het lange getrokken wordende, niet alleen den Duitschen soldaat zal verlamd, maar daarenboven eindelijk door het overwicht zal verpletterd worden.

Hoe het zij, voor het oogenblik zijn de tijdingen nog alijd gunstig aan de Pruisen.

VLUCHTENDE DORPELINGEN.

Pont-à-Mousson, 11 aug.

De Pruisen bezetten vandaag de linie welke zich uitstrekt van Boulay tot Heryn, dit laatste dorp op de linie van St-Avoid. Zij bezetten insgelijks Pange, op 16 kilometers van Metz. Zij schijnen Thionville te minachten; maar zij naderen de groote vesting van Metz te dichtbij, dan dat daar niets zou voorvallen.

De gendarmerie heeft gansch het land, aan gene zijde Nancy en Metz, verlaten. De gezonde mannen hebben dit voorbeeld gevolgd, want het gerucht is in omloop dat de Pruisen al de mannen, tot den dienst geschikt, bij de landweer inlijven.

Dit gerucht heeft zooveel uitbreiding genomen, dat de prefect der Meurthe heeft aangekondigd « dat de Pruisen zich gedroegen volgens de gebruiken des oorlogs en de wetten der menschelijkheid. »

Niettegenstaande de wijsheid van dat bericht, vindt het geen krediet bij de bevolking. De dorpeelingen verlaten hunne gemeente, zonder te weten waarheen zij gaan; zij kampeeren onverschillig waar, in den regen, zonder brood.

Indien de oorlog zijne groote dagen telt, in welke de heldenmoed het lijden der gekwetsten en de tranen der moeders vergeten doet, dan is er toch niets verschrikkelijker dan het schouw-

tooneel der armoede en ellende, die hij achter zich sleept.

De bewoners van Pont-à-Mousson, die zoo menschlievend als patriot zijn, geven aan de ongelukkige vluchtelingen te eten, gelijk zij veertien dagen vroeger sigaren en wijn gaven aan de soldaten, die naar de grenzen marcheerden.

Al de wapenfabrieken van Parijs werken dag en nacht.

Te beginnen met den 15e dezer zal niemand, na 10 uren 's avonds, Parijs kunnen binnen komen of verlaten.

De maarschalk Baraguay d'Hilliers voorziet Parijs voor 90 dagen van levensmiddelen.

De *Berliner Correspondenz* zegt dat de oppergeneraal van de Deutsche legers over de volgende krachten beschikt:

Noorderbond. Veldlegers: 350,000 man infanterie, 53,000 ruiters, 1200 stukken kanon;

Recruten: 186,000 man infanterie en 18,000 ruiters met 334 kanons;

Landwehr en garnizoentropen: 205,000 man infanterie en 10,000 ruiters.

Totaal 994,000 man met 1680 kanons en 193,000 paarden.

Beieren. Veldtroepen: 69,000 man met 192 kanons en 14,800 paarden;

Recruten 25,000 man, met 2400 paarden;

Garnizoentropen, 22,000 man.

Wurtemberg. Veldtroepen, 22,000 man met 54 kanons, en 6,200 paarden;

Recruten, 6,509 man;

Garnizoentropen, 6000 man.

Baden. Veldtroepen, 16,000 man met 54 kanons;

Recruten, 4000 man;

Garnizoentropen, 9,600 man.

Al die troepen te zamen maken een geheel van 1,124,000 man uit.

Het *Frankfurter Journal* zegt dat men thans de verzekering heeft van eene afgrijpselijke handelwijze die in Duitschland bevestigd is geworden door ooggetuigen.

Er is namelijk kwestie van het gedrag der Turcos op het slagveld. Zij vernielen zonder genade de geblesseerden of maken ze geheel af.

Dit feit heeft tegen deze helpers van 't fransch leger zulke verbittering verwekt, dat men besloten heeft aan deze gevangenen, op hunnen doortocht nog wel de noodige spijzen te geven, maar hun te berooven van alle toespizzen, zoals vruchten of sigaren, waar ze zeer op verlekkerd zijn.

De gevangenen der andere fransche regimenten zullen voortdurend goed blijven behandeld worden.

Zij zelve vragen overigens om niet in dezelfde wagons als de Turcos gezet te worden.

Ziehier hoe de correspondent van den *Standard* de aankomst van een convooi gekwetsten te Mainz beschrijft na den veldslag van Weissenburg:

« Eenige minuten voor middernacht hoorden wij door de straten het geschal der trompetten weergalmen. Weldra zagen wij koperen helmen onder het licht der gazbekken weerglansen, terwijl die ze droegen zich naar de groote markt voor het hotel spoeden. Ik vernam weldra de oorzaak van die buitengewone woeling. Een groote veldslag had plaats gehad en 420 gekwetsten moesten weldra langs den ijzerenweg van Heidelberg aankomen. Het geschal der trompetten had voor doel gehad de pompvaarders en leden der associatie tot hulp der gekwetsten bijeen te roepen. Het sloeg een uur toen ik aan de statie kwam, waar eene talrijke menigte zich reeds verdrong.

« Langsheen de statie brandden groote vuurpotten die in de verte eenen somberen rooden glans verspreidden; het grootste gedeelte der aanwezigen droeg flambecuewen.

« Onder de volksmaas zag men de liefdadige leden der maatschappij voor hulp aan de gekwetsten, welke eenen witten strik en een roodkruis aan den arm droegen. Achter ten tallozen menschenrom hoorde men het getrappel der paarden. Al de beschikbare rijtuigen der stad bevonden zich daar om de gekwetsten af te wachten. De generaal de bevelhebber der plaats vergezeld van zijnen staf was aangekomen toen eensklaps eene mannelijke stem boven de menigte klonk. Het was die eens officiers die juist eenen telegram had ontvangen: « De Duitschers, kreet hij, hebben de Franschen aangevallen en wij zegepraalden! »

« Een ontzaggelijk hoera steeg boven de menigte, het volk ademde vrijer, en elke vrees was verdwenen.

« Wij wachten zoo tot 4 uren toen het gefluit

van 't locomotief zich buiten de statie liet hooren. Aanstonds zweefde eene diepe stilte over 't volk, terwijl de trein uit gesloten rijtuigen, gewoonlijk bestemd voor het vervoer der paarden, langzaam de statie binnereed en zich een weinig verder stil hield.»

Een bezoek bij den Keizer.

Metz, woensdag morgend.

Het geval had eergisteren avond plaats.

Een oud man, gekleed met eene grijze broek met *sous-pieds*, en met toegeknopten frak, en hebbende den hoed diep in de oogen getrokken, ging de stad Metz te voet door; hij was ongerust en beangstigd en van de statie begaf hij zich in de richting der prefectuur.

Er viel des nachts een zware regen en deze had de inwoners, afgemat door de jacht op spions, uitgeput; — zonder dit laatste zou men hebben kunnen denken, dat de persoon in kwestie, er niet goed zou afgekomen zijn.

Toen hij op de plaats zijner bestemming gekomen was, ging hij over de opene binnenvaart, stapte den stoep over en bevond zich tegenover een *cent-garde*, aan welken hij naar den dienstdoenden huissier vroeg: de soldaat beschouwde den van het hoofd tot den voet met slijk besmeurden grijsaard. Waarschijnlijk zou hij hem weggezonden hebben, indien hij den blijkbaar militair indruk niet opgemerkt had, welke op het eerste woord dengene doet herkennen, die gewoon is te bevelen.

Toen de huissier verscheen, zegde de vreemdeling:

— Roep den dienstdoenden officier.

De huissier antwoordde niet, en toen de ordonnantie officier den bezoeker gezien had, gehoorzaamde hij nog spoediger en dien ten gevolge werd de generaal aide-de-camp, generaal Reille na eenige minuten verwittigd.

— Ga aan den keizer zeggen, dat generaal Changarnier hem wenscht te spreken.

Deze naam had een tooverachtig uitwerksel: de keizer, welke alleen was, bevoel hem onmiddelijk binnen te leiden en deze beide mannen, welke sedert 19 jaren met elkander niet meer gesproken hadden, bevonden zich tegenover elkander.

— Sire, zegde de generaal, Frankrijk is in gevaar; ik ben een oud soldaat; ik kom u mijne ondervinding en mijn degen aanbieden. Mijn degen is wellicht niet veel waard, want ik ben 78 jaren oud; doch ik denk dat het hoofd nog goed is.

De deur werd gesloten en 't onderhoud duurde twee uren. Toen de deur opnieuw geopend was, zegde de keizer:

— Doet een diner voor den generaal opdienen; hij heeft sedert dezen morgend niet geëten. Al! gij zult aan graaf d'Aure zeggen, dat hij onmiddelijk paarden voor den generaal uitkiest. Mijnheeren, hij behoort tot de onzen, dat men zijne kamer gereed make.

Sedert dien tijd hebben de keizer en de generaal elkander niet meer verlaten; de oude soldaat was, bij het vernemen der ramp, vrijwillig gekomen; hij had volkomen niets bij zich; men is gedwongen geweest hem op te kuischen en linnen te geven; thans houdt men zich met zijne kleeding bezig.

De keizer is zeer tevreden en de tegenwoordigheid van deze oude militaire glorie heeft een gunstig uitwerksel gemaakt op de officiers, welke hem gisteren gezien hebben op het oogenblik dat de keizer, door dezen *pekin*, in zonderling kleed- sel vergezeld, zich te Fauquemont vertoonde. De keizer was aan maarschalk Bazaine gaan zeggen, dat hij hem het bestuur over al de operatiën gaf, en dat generaal Decaen dit over het 3^e korps zou op zich nemen.

Men ziet gedurig een veldslag te gemoet; gisteren avond was het gerucht in de stad verspreid, dat de Pruisen in de bosschen terug getrokken waren.

Het is 7 uren 's morgens: de keizer is op het punt van te paard te stijgen; ik denk dat hij zich naar dien kant van Hesseilly begeeft.

GOED BEDACHT!

Een koopman in haring te Parijs stond dezer dagen onophoudelijk zijn waar te prijzen — maar 't mocht hem niet baten; hij verkocht er niet een.

Daar kwam hem een idee in het hoofd: hij zou zijn haringen *pruisen* noemen.

« Wie wil een Pruis voor een stuiver? wie verblindt een Pruis voor een sous? Twee Pruisen voor twee sous! » riep hij.

In een oogwenk was hij zijn *Pruisen* kwijt; iedereen koekt er een — en sommigen betaalden een halven franc voor een gezouten Pruis. De koopman had uitmuntende zaken gedaan.